Statsforvalteren i Oslo og Viken

Vår dato: 02.09.2021
Vår ref: 2021/25285
Deres dato: 24.08.2021
Deres ref:

NORSK INSTITUTT FOR VANNFORSKNING
Økernveien 94
0579 OSLO
Att. Benoit Demars

Saksbehandler, innvalgstelefon
Elise Fjellberg, 32266682

Tilbakevirkende tillatelse til innsamling av vannplanter fra Steinsfjorden biotopvernområde og Steinsvika naturreservat.

Statsforvalteren gir tilbakevirkende tillatelse til innsamling av vannplanter i Steinsfjorden biotopvernområde og Steinsvika naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 24.08.2021. Det er søkt om tillatelse til innsamling av vannplanter fra verneområdene Steinsfjorden biotopvernområde og Steinsvika naturreservat i Hole og Ringerike kommuner.

Steinsfjorden inngår i et langsiktig overvåkingsprogram for vannvegetasjon i innsjøer. Dette er del av et større NIVA-prosjekt, som omfatter innsamling av dataserier fra både ferskvann og marine områder. Prosjektet er finansiert av Miljødepartementet (Økofersk), med det formål å sikre den grunnleggende forskningsinfrastruktur som lange tidsserier representerer.

Undersøkelsen av vannplanter foretas i strandsonen på 8-12 lokaliteter fordelt rundt hele innsjøen, deriblant i Steinsvika naturreservat og Steinsfjorden biotopvernområde. Undersøkelse er planlagt gjennomført 25.08.2021. Det benyttes standard metodikk for registrering av vannvegetasjon i innsjøer, dvs. båt, vannkikkert og kasterive/rive. Undersøkelsene foregår fra båt med motor. For enkelte arter er det behov for innsamling for videre artsbestemmelse i laboratoriet.

Det ble gitt muntlig tillatelse samme dag som tiltaket skulle gjennomføres. Det er også tidligere gitt tillatelse til gjennomføring av prosjektet i Steinsfjorden.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Steinsfjorden biotopvernområde og Steinsvika naturreservat. Vi forvalter verneområdene etter egne forskrifter med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av **Steinsfjorden biotopvernområde** ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 22.06.2018. Formålet med verneområdet er å bevare et område som har særskilt betydning som økologisk funksjonsområde i form av nærings- og oppholdsområde for knoppsvane, sangsvane, toppand, stokkand, brunnakke, krikkand og sothøne, og som hekkelokalitet for makrellterne, hettemåke, fiskemåke, stokkand, toppand, siland, tjeld, knoppsvane, dverglo, gråmåke og sildemåke. Biotopvernområdet består av grunne, næringsrike vannarealer og sumpmarker som er viktige for rastende våtmarksfugl, i tillegg til øyer, holmer og skjær samt sjøområdet rundt disse. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

I biotopvernområdet er bruk av motorbåt er tillat, men største tillatte hastighet er 5 knop. Vegetasjonen vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp, inkludert lav, eller deler av disse fra området, jf. § 3 a). Videre er artene som omfattes av verneformålet vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse, jf. § 3 b).

Forskrift om vern av **Steinsvika naturreservat** ble også fastsatt ved kongelig resolusjon av 22.06.2018. Formålet med verneområdet er å bevare et våtmarksområde med særlig betydning for biologisk mangfold og et svært rikt plante- og dyreliv. Steinsvika har særlig stor betydning som raste-, hekke- og næringsområde for et stort antall våtmarksfugler. Reservatet omfatter ei grunn og produktiv vik. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

I naturreservatet er bruk av motorbåt er tillatt, men største tillatte hastighet er 5 knop. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp, inkludert lav, eller deler av disse fra naturreservatet, jf. § 3 a). Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse jf. § 3 b).

Verneforskriftene åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til innsamling av vannplanter. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger. Overvåkningsprosjektet har til hensikt å fremskaffe verdifull informasjon om naturmangfoldet og tilstanden i Steinsfjorden og er dermed et viktig bidrag til bevaring verdifull natur. Eventuelle forstyrrelser på fuglelivet som følge av prosjektets båtbruk og tilstedeværelse en dag i sent i august, vurderes som minimale. Innsamling av enkelte vannplanter, eller deler av disse for sikker artsbestemmelse, påvirker ikke naturmangfold i nevneverdig grad, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foretas derfor ingen vurdering av §§ 9 til 12.

Etter vår vurdering er tiltaket ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er oppfylt.

Tiltaket er allerede gjennomført den 25.08.2021og det er gitt tilbakemelding om at artsdiversiteten i Steinsfjorden fortsatt er stor, til tross for store forekomster av vasspest. Vi forutsetter at det i fremtiden søkes i god tid før planlagt gjennomføring av undersøkelser i verneområder.

Vedtak
Statsforvalteren gir tilbakevirkende tillatelse til innsamling av vannplanter i Steinsfjorden biotopvernområde og Steinsvika naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:
- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang
Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Elise Fjellberg
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Ringerike kommune	Postboks 123 Sentrum	3502	HØNEFOSS
Hole kommune	Viksveien 30	3530	RØYSE